

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Savoboda József könyv- és papírkereskedése, hová a lap szerkesztési részét illető minden közlemény, valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők. — Telefon hívószám 2.</p>	<p>FOSZERKESZTŐ: Dr. FEJER ANTAL ÜGYVÉD.</p>	<p>FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. ÉLTHES GYULA.</p>	<p>Megjelenik minden szerdán. Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Hirdetési díjak a legolcsóbban számíttatnak. Kéziratok nem adtnak vissza.</p>
---	---	--	--

A tornyai demokrácia és a harisnyás székely.

Ki lett adva a jelszó: a Kossutpárt klerikális, reakcionárius! Az egyedül üdvözítő liberalizmus csakis Justh táborában található! Klerikális a lutheranus Kossuth Ferencz és Szentiványi Árpád, klerikális a kalvinista Bethlen István gróf, Déry Zoltán, Mezössy Béla és Tóth János, sőt klerikális Vázsonyi Vilmos is. Huh! milyen fekete tábor! Zászlóján a reakció féltelmes igéje sötétlik. Ha nem hinnéd: ime a tény: a tornyai nábobbal szemben megmérték választani Gál Sándort házelnöknek, Gál Sándort egy harisnyás székely fiát!

Ki az a Gál Sándor? Mi az a Gál Sándor? kérdezték a bankosok a képviselőház folyosóján. Csak egy harisnyás székely fia, felelte egy született liberális Justhista képviselő. Csak egy harisnyás székely fia! Mily szent szabadelvűség, mily magaslatos szabadgondolkodás rejlik e pár röpke szóban. Nekik mindenki, aki nem adja a bankot — senki, nekik a harisnyás székely meg épen semmi. Hogy mer valaki a képviselőház elnöki székébe ülni, ha az apja csak harisnyás székely volt. Mert első mindenek felett a demokrácia, a liberalizmus, melyre csakis nekik van legkegyelmesebben engedélyezett szakadalmuk. Mert ők „lehengerelnek” mindenkit, ki nem a tornyai, mindent megváltó, radikális szabadelvűséget vallja, melynek testvér a mőcz, testvér a tót, a rusnyák, de harisnyás székely — hátrább az agarakkal! Minek állatok ti őrt egy ezredéven török, tatár, oláh ellen, mikor „Nekik” a saját külön demokráciájuk kell, titkos választójoggal és mindenek előtt a nemzetiségekkel köntendő békével. Mert a magyar államnak, még ha nemzeti létét veszélyezteti is, e békét meg kell kötni, már csak azért is, hogy mennél több Vajda-Vojvoda és Lukácsiu szavazhasson a házban a székely elnök ellen.

De jól is van ez így, bankba esett hős urak! A harisnyás székely egész jól találja magát és jól is fogja találni Kossuth Lajos fiának társaságában, kit ti a Kossuth nóta hangjai mellett löktelek ki. És ha a magyarok Istene meg fogja engedni érne az időt, hogy magyar zászló fog lenni a magyar ezredék felett, hogy mindenütt magyar címer fog ragyogni a kétféjű sas helyén, akkor jön majd a nagy „lehengerelés” napja. De akkor, mikor ti megint elő fogjátok ránczizálni a nekünk oly drága Kossuth nevet, melyet most sárral, piszokkal dobáltak, mikor szavazónak megint jó lesz a most megvetett, szegény, becsületlen munkában kifáradt székely is, akkor a „lehengereltek” ne a székely harisnyások között keressétek, mert azok akkor is lelkesedéssel fogják követni Kossuthot — nem a romboló, de a függetlenségünket biztos kézzel kiépítő munkában, akkor is büszkén fogunk tekinteni arra, ki vér a mi vérünk-ből, hus a mi husunkból, ki akkor is a

legmagasabb közjogi méltóságot fogja betölteni, a képviselőház elnöke, Gál Sándorra, a csiki harisnyás székely fiára, hálá Kossuth Ferencz igaz magyar, nemzeti demokráciájának.

Státusgyűlés.

Az erdélyi róm. kath. státus f. hó 19-én tartotta gróf Majláth Gusztáv Károly püspök elnöke alatt évi rendes gyűlést. E gyűlésnek volt egy tárgya, mely minket közelről érdekel, s lapunk hasábjain is több ízben szóvá tételt. Ez pedig az épülő róm. kath. főgimnázium ugynevezett szeminárium szárnya nak kiépítése. Jól tudjuk ugyanis, hogy az állam és a vármegye jóvoltából, nagy anyagi áldozatok árán már fedel alatt van az új róm. kath. főgimnázium és egyik szárnya, melyet a vármegye saját erejéből épített, az internátus. — A másik szárny s talán a fontosabb, a szeminárium lenne, melyet annak idején az erdélyi róm. kath. státus felépítési magára vállalt. Közben azonban nem lévén megfelelő anyagi helyzetben, a szeminárium építése elmaradt s még ma sem tudjuk, hogy legalább tavasszal az építkezéseket megkezdik-e, hogy a főgimnázium és internátus épületeinek befejezésével a szeminárium egyidejűleg átadható lesz-e hívatásának. Ebben kételkednünk, erre enged következtetni a most megtartott státusgyűlés is.

A gyűlés tárgysorozatába fel volt véve a szeminárium kérdésének megoldása, mely tárgyban a tanügyi bizottság azon javaslatot terjesztett elő, hogy a szeminárium a főgimnáziummal együtt építessék fel, miáltal munka és anyagban nagyobb megtakarítás áll elő s az intézet célja is megvalósul. — Utasítja az igazgatótanácsot, hogy keressen utat módot arra, hogy a szeminárium egyidejű felépítése céljából a szükséges összeg minél előbb megszerezhető legyen.

E javaslatról, melyet a státusgyűlés elfogadott, a jóakaratot nem tagadhatjuk meg, azonban sikerében bizni nem tudunk, mert az építésre szükséges összeg már eddig megszerezhető lett volna.

A javaslatot Orbán János gyógyszerész, ki sajuos vármegyénk részéről e nagyfontosságú ügy tárgyalására egyedül jelent meg, pártolta és azon kiegészítő javaslatot tette, hogy utasítsa a státusgyűlés az igazgatóságot, hogy a szeminárium felépítésére szükséges 300,000 koronát akár az államtól szerezzék meg esetleg kölcsön útján is, akár saját vagyონának vagy alapjainak felhasználásával építtesse ki a főgimnázium kiépítésétlen szárnyát. Ez által a státus olcsóbban viheti keresztül az építkezést s elejét veszi annak a lehetetlen állapotnak, hogy a meglevő új és modern főgimnázium csak állva, növekedéki nap-nap után Somlyóró legyenek kénytelenek bejárni, miáltal a főgimnázium

áthelyezésével kitűzött cél nem lenne megvalósítható, sőt a helyzet még rosszabb lenne, mint jelenleg. A jelenlegi épületekről megállapított, hogy azok közegészségügyi szempontból sem megfelelőek, sőt éppen ez volt egyik indoka az áthelyezésnek. Ha pedig a szeminárium jelenlegi helyén marad s a státus az általa már régen elvállalt áthelyezést nem viszi keresztül, a létesítendő vármegyei árva- és szeretetház céljaira megvásárolt és átalakításra szoruló jelenlegi épületek késleltetni fogják az árva- és szeretetház létesítését is.

Az igazgatótanács előadója Páll István kanonok felszólalásában hangsúlyozta, hogy bár a szeminárium mielőbbi áthelyezését szívóköny viselik s annak szükségét belátják, ez idő szerint nincsenek abban a helyzetben, hogy annak munkálatait kiadhatassák vállalkozónak. Kértek a vármegye magánjavaitól előbb kamatmentes, majd 5% os kölcsönt, ezt azonban nem kapták meg s ez volt oka, hogy az építkezést az épület többi részével egyidejűleg meg nem kezdhették. Hogy kölcsönt a vármegyétől nem kaptak, ezt értjük, mert ismeretes, hogy a vármegyénk az utóbbi időben éppen a főgimnázium- és pénzügyigazgatóságra, és másokra horribilis összeget adott, mi által alapjai kimerültek.

Mi nem ismerjük a státus anyagi helyzetét olyan közelről, hogy ne tartnók képesnek 300,000 korona előteremtésére akkor, mikor már régóta elkészülhetett erre a kiadásra, hisz a főgimnázium áthelyezésének kérdése évek hosszú során át napirenden volt, vármegyénk annak áthelyezésére óriási összeget áldozott anélkül, hogy magának valamelyes jogot fenntartott volna. Az államot sem tarthatjuk szűkmarkuának, mert mikor egy felekezeti, tisztán róm. kath. státus gimnázium áthelyezéséről volt szó, tetemes összeggel járult a költségekhez. Most már csak a státus olyan kötelességének teljesítéséről van szó, melyet magára vállalt, hogy hajlékot nyújtson alapítványait élvező növendékeinek. Reméljük, hogy megtalálja a módot, hogy a szeminárium építését még a tavasszal megkezdhessék, miáltal a főgimnázium áthelyezése valóban teljes és befejezett lenne.

Dr. Élthes Gyula.

Csíkszereda és Csiktaploca egyesítése.

Legérdekesebb kérdése városunknak a külszöbön levő Csiktaploca nagyközség egyesítése. Csiktaploca nagyközség képviselőtestülete a múlt héten élnék érdeklődés mellett tárgyalta e kérdést s mintegy ultimatumot adott ki az egyesítés ellen. Ebben az ultimatumban merev álláspontot foglalt el s nagy veszélyt lát azon törekvésben, mely az egyesítést tüzzel-vassal akarja. Ezt a magatartást értjük, mert ha másról nem is, önállóságának elvesztéséről van szó, ez pedig nem kicsi dolog, mert arra mindenki féltékeny. Az igaz, hogy az egyesítésre nem Csiktaploca érdekéből van szükség, nem is

erről az oldalról került felszínre. Azt a veszélyt azonban, melyet a csiktaplocai képviselőtestület lát, kisebbnek és nem is olyan alaposnak tartjuk, mint amilyenek szeretik feltüntetni.

Csiktaploca és három társközsége több milliót érő erdőségeikert nagy pert folytatott Szentpéter egyházmegye ellen, melynek békés meg egyezés lett a vége olyformán, hogy a befolyó jövedelmet megállapított százalék (Csiktaploca 40%) arányában szolgáltatják ki a községeknek, melyek ezen jövedelmüket első sorban egyházi és iskolai szükségleteik fedezésére fordítják. Ezen kötelezettségüknek a községek — igen helyesen — minden évben eleget tesznek s ebbeli kötelezettségük mindenkor változatlanul és háborítatlanul maradhat. Vezetetik ezen jövedelmüket az általuk megállapított módon és szerveik által. Csiktaplocának tehát alaptalan azon ítélete, hogy ezen vagy más közbirtokossági avagy községi értékes vagyont az egyesítés után Csíkszereda magához kaparíthat, mert ehhez joga nincs és Csiktaploca arról maga rendelkezik. Csíkszereda azt el nem rabolhatja, mert jog a jogtalanságra nem létezik.

Csíkszeredának járdája még nincsen kifizetve, belpiaci még nincsen létesítve s ennek dacára ez évben 67% pótdadót fizetünk. Ez igaz s eleget érezzük e súlyos terhet. Ennyit még nem fizetünk s reméljük, hogy csak ez évben emelkedtek ilyen nagyra az igényeink. A város most egy 250,000 koronás kényelmes kölcsön megnyerésén fáradoz, melynek rendezése súlyos terhet nem róna rá s 50 év alatt amortizálva lenne. Így a 63% os pótdadó is visszaszállna 15—20% -ra, mi még mindig pénz. Valami államsegély is ránk férne, mi nem is utközne nagy akadályokba, hisz a városok kivétel nélkül olyan sanyaru helyzetben vannak, hogy ma holnap a törvényhozás kell segítségünkre siessen, melyre nézve kezdeményező lépések már tettek is.

Van a csiktaplocaiainak egy igen egészséges kívánsága, mely megvalósítás esetén, ugy Csíkszereda, mint Csiktaploca javára és fejlődésének előmozdítására szolgálna. Eddig nem is hallottuk az eszmét. Ez pedig az volna, hogy az ugynevezett Székutja hosszabbított meg egyesenes vonalban egészen a Székelyudvarhely felé vezető állami utig, mi által egy új, egészséges fejlődésnek induló városrészt keletkezne. A terület csakugyan alkalmas, mert lapályos, sik területen fekszik. Mindenesetre alkalmasabb és nagyobb, mint itt az Erzsébet-ut mellett a vizelőben, mert ez kicsiny és a terület sem megfelelő nagyobb szabású fejlődésre. Ez uton kívül egy másik utvonalon nyitandó az állami uttal párhuzamosan, keresztelve az új utat, mely templomunknál jönne ki és az így előállott négyszögben a város létesítene belpiacát. Egy új modern városházat pedig építené két éven belül, átellenben az új főgimnáziummal. Ezen szép tervek, de hozzá sem lehet szólni úgy, ahogy ezt a csiktaplocai kívánják. Mert az csak merész követelés, hogy mindezt csinálja meg Csíkszereda — a maga erejéből. Talán sokkal nagyobb érdeke volna a községnek, mint a városnak. De másképp is egy ilyen dolgot csak közösen, az egyesítés után lehetne megcsinálni, melyről még az egyesítendő Zsögödnek is tudomást kellene szerezni. Ezenkívül oly nagymérvű beruházást

A KÁSZONI „BOLDIZSÁR-FORRÁS” KIZÁRÓLAGOS FŐRAKTÁRA. Egy literes palackokban 10 fillérért kaphatók.

Van szerencsém az igen tisztelt vevőimet értesíteni, hogy az őszi és téli szezonra megérkeztek a legfrissebb és legkiválóbb kávé fajok, theák, theasütemények, angol és belföldi rumok, likőrök, legfinomabb cukorkák, csokoládék és déli gyümölcsök. — Kávé, cukor, rizs, szappan és mindenféle fűszerek. — Mindennap friss hideg felvágottak és prágai sonka kapható a legszolidabb árak mellett. — Gyors és pontos kiszolgálás.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

VÁKÁRI LAJOS

FÜSZER- ÉS CSEMEGE-KERESKEDÉSE
 CSIKSZEREDÁBAN.

ELSŐ CSIKMEGYEI CEMENTÁRU-GYÁR

Iroda: Tusnád. Szász és Komlós, Tusnád. Iroda: Tusnád.

Ajánlja a legszebb kivitelű és örökös tartósságú kettős hornyú hosszurovú cement fedélcserépet minden színben valamint cement padló lemezét különféle összetételű mintázatban.

Kőbányai sör- és ásványvíz-raktár Csikszeredában.

Magyar ásványvíz forgalmi és kiviteli r. t. Budapest, V., Báthory-u. 5. || Hagenmacher kőbányai és budafoki sörgyárak r. t. Főraktár Csikszereda részére: FÄHNDRICH ZOLTÁN cégnél (Lux-féle ház).

Árjegyzék, asonali palackcsere mellett: Kászoni Salutaris és Röpáti 1 literes palackban 20 fillér, felliteres palackban 17 fillér, nagybani vótelnél árendmény. Ezen gyógyvizeken kívül kaphatók még: Borzókai, Baross, Borhegy, Előpatak, Gloria, Feberkői, Felsőrákosi Mária, Boholt, Kászonyakabfalva borpataki, Hargitaliget, Matild, Székely Selters és Szojkaí gyógyvizek.

Kapható hordóban és naponta friss töltésű palackban az ország-szerte elsőrendű minőségűnek elismert Hagenmacher-féle következő fajta sörök

„Király”-sör. -- „Salon á la „Pilsen”-sör. -- „Bajor”-sör.

Az árak helyben a házhoz, vidékre a csikszeredai vasuti állomásra szállítva értendők.

MINDENMŰ BUTOR ELŐNYÖS FEL-

tételék mellett kapható

FOGOLYÁN ENDRE

ujjonnan kibővített butorraktárban

SEPSISZENTGYÖRGYÖN.

Teljes menyasszonyi kelengyék. vásznak.

ágyterítők. függönyök és matrácok stb.

Zongorák és varrógépek részletfizetésre is.

42-52

UJ! CIPÉSZ MŰHELY! UJ!

Van szerencsém Csikszereda város és vidéke nagyrabecsült közönségének b. tudomására hozni, hogy a Mikó-utcában, a M. kir. törvényházzal szemben

cipész-műhelyt

nyitottam, melyben a legújabb divatu és kivitelű kényelmes cipőket készítem. Speciális foglalkozásom a finom női varrott-cipők készítése, melyeket személyesen készítek és érettek teljes felelősséget vállalok. Sok évi külföldön szerzett tapasztalataim által, bármilyen kényes munkát képes vagyok készíteni jutányos árak mellett is. Készítek továbbá tisztú, urí valamint gyermek cipőket és eszmiákat és különféle higiénikus és sport lábbeliket. A nagyrabecsült közönség szives rendelését kérve, vagyok kiváló tisztelettel

OPPELT J. KONRAD

cipész-mester Csikszeredában, Mikó-utca.

3

Uj cipész üzlet.

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy Csikszeredában az Orbán József ur házában, a Csikszeredai Takarékpénztár Részvénytársaság szomszadságában

cipész üzletet és kész-cipő raktárt

nyitottam. Több évi bel- és külföldi tanulmányaim és tapasztalataimmal fogva abba a kellemes helyzetben vagyok, hogy elvállalok minden e szakmához tartozó cipész munkát: nők, urak és gyerekek részére. Kész-cipő raktáromban nagy választékban tartok raktáron mindennemű cipőket, eszmiákat és cipő felsőrészeket kész-cipőkhöz, ugyszintén rendelt cipőkhöz, melyeket a legjutányosabb áron számítok.

Elvállalok bármilyen e szakba vágó javításokat a legolcsóbb árak mellett. Jó, olcsó munkáról és pontos kiszolgálásról előre is biztosítom a mélyen tisztelt közönséget.

Kérve a szives pártfogást, maradok kiváló tisztelettel

László Albert cipész-mester Csikszeredában.

A román király volt udvari szállítója.

13-13

Gzell Frigyes és Fiaibornagykereskedők és bornagytermelők
MEDGYES.Legjobb és legteljesítőképesebb szállítók
erdélyi fehér borokban.Kitűnő saját termésű borok.
Különlegesség kiváló finom vörös borokban.

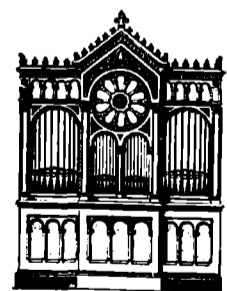
47-52

**Boda József orgona és hármonium építő
CSIKTAPLOCÁN.**

Van szerencsém a főtisztelendő papság és a m. t. egyháztanács szives tudomására hozni, miszerint

**ORGONA ÉS HARMONIUM
ÉPÍTŐ MŰHELYEMET**

teljesen ujonnan rendeztem be, minek utána módomban áll a legnagyobb szabású orgona építését is elvállalni. Bármilyen javítás- és átalakításokat a legjutányosabb árban pontosan eszkiözlök.

A nagyérdemű közönség pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel:
Boda József, orgona és hármonium építő, Csiktaplocán.

14-52

AZ ARCBŐR ÁPOLÁSÁRA

legjobb az akácvirág-krém, amely az arcbőrt rövid idő alatt ücévé és széppé teszi, a májfoltot, szeplőt és más kiintést eltávolítja. Ára 1 korona. Kapható a készítőnél és postán is megrendelhető

SZEREMLEY TIHAMÉR
gyógyszerésznél, Csikszentmártonon.**KERESKEDŐ TANULÓNAK**egy 13-14 éves fiú felvételik
SZVOBODA JÓZSEF
könyv- és papírkereskedésébe,
Csikszeredában.**HIRDETÉSEK**olcsó árszámítás n. ellett
közöltetnek s felvétetnek
A KIADÓHIVATALBAN.**Hosszurovó Cement Födélcserép**

Iroda: Kapu-utca 15 sz.

majdnem határtalan tartósságú, igen könnyű födőanyag, olcsó áron kapható

PORTLAND CEMENT GYÁRNÁL BRASSÓBAN.

Iroda: Kapu-utca 15 sz.